

من یرد الله به خیر ا یفقهه

فی الدین .

(حدیث شریف)

"کسی که خداوند به وی اراده خیر فرماید

او را در امور دین دانشمند می سازد"

فقه اسلامی

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ○

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ○ وَأَخْلِلْ عُنُقَدَةً

مِنْ لَبِّ سَانِي ○ يَفْقَهُوا قَوْلِي ○

(قرآن کریم)

"ای زما پروردگاره! زما سینه را پراخه کره!

او زما امر (درسالت) راته آسان کره! او زما

له ژبی خخه غوته پرانیزه! چی (خلک) زما په

خبرو (نبه) وپوهیږي"

جولای 2023

ذوالحجّة/ محرم

شماره سه صد و دهم

در باب قضائی نماز

دکتور عبدالستار سیرت جواب میدهد

به همان صورت کامل می باشد و لو که در حالت سفر قضائی ادا گردد، این حکم مطابق مذهب حنفی و مالکی است اما از نظر مذهب شافعی و حنبلی قضائی نماز مسافران در حالت حضر به صورت کامل (بدون قصر) ادا میشود.

رعایت ترتیب در نماز های قضائی

قضائی نماز های فوت شده باید به ترتیب ادا شود، مثلاً نماز فجر قبل از ظهر و ظهر قبل از عصر و به همین ترتیب، و همچنین رعایت ترتیب میان نماز های قضائی و وقتی لازم است و ادای نماز وقتی قبل از قضائی لازم نیست و اولتر باید نماز فوت شده به قضا ادا شود سپس نماز وقتی ادا گردد، این ترتیب در مذهب حنفی تا کمتر از شش نماز قضائی در نظر گرفته شده و در بقیه مذاهب ترتیب در میان نماز های قضائی بهر تعدادی که باشد کم یا زیاد در مذهب مالکی و حنبلی واجب و در مذهب شافعی سنت است.

در صورتیکه تعداد نماز های قضائی زیاد و شخص نمیداند که چه تعداد نماز بر ذمه او باقیمانده است در اینصورت واجب است تا نماز های قضائی را تا وقتی ادا نماید که مطابق مذهب مالکی و حنفی به غالب گمان بداند که نماز های فوت شده را به صورت قضائی ادا نموده است، و از نظر مذهب

سوال: خواندن نماز نفل بهتر است یا نماز های قضائی پنجگانه؟

جواب: ادای قضائی نماز های فرضی فوت شده به صورت فوری واجب است و تأخیر قضائی نماز های فوت شده بدون عذر شرعی جواز ندارد، اشتغال به نماز های نفلی نباید منجر به تأخیر قضائی نماز های باقیمانده شود بل به عوض ادای نفل واجب است به قضائی نماز های فوت شده پرداخته شود، این حکم مذهب حنفی است و از نظر مذاهب سه گانه مالکی و شافعی و حنبلی کسیکه نماز های قضائی بر عهده او باقی است اشتغال به نوافل بروی حرام است و تا وقتیکه قضائی نماز های گذشته را تکمیل نکرده باشد نمیتواند به ادای نفل اشتغال ورزد.

کیفیت قضائی: ادای قضائی نماز های فوت شده به همان صورتی انجام میشود که نماز فوت شده است مثلاً اگر نماز دارای فرض چهار رکعت در حالت سفر (که بدو رکعت قصر میشود) قضا شود، قضائی آن به همان صورت قصر واجب است و لو که در حالت حضر قضائی ادا شود، و اگر نماز در حالت حضر قضا شود قضائی آن

در باب قضائی نماز /

استفاده از معنای اذکار آنها با کراهیت تحریمی روایت شده و صاحبین امام ابو حنیفه (رح) امام ابو یوسف (رح) و امام محمد (رح) آنها را رد کرده اند، لهذا در داخل نماز بدون اقوال و افعال شرعی نماز کدام دعای اضافی وجود ندارد، برخی از مذاهبی که آنها مطابق فوق جواز داده اند ترجمه آنها به غیر عربی در داخل نماز جائز نمیدانند.

برخی از مراجع این احکام:

- الدرالمختار 472 / 1
- مغنی المحتاج 171 / 1
- الفقه الإسلامی وأدلته جلد 1
- تبیین الحقائق 118 / 1

حنفی در نیت قضائی زمان آنها تعیین کند مثلاً بگوید که اولین نماز صبح که قضا شده است و بهمین صورت بقیه نمازها به صورت نماز اول، دوم، سوم تا اخیر.

در مذهب حنفی قضائی نمازهای فوت شده فقط در سه وقت جواز ندارد: وقت طلوع آفتاب، وقت زوال آفتاب (نیمه روز) و وقت غروب آفتاب، در غیر این اوقات در هر وقت به شمول بعد از نماز عصر قضائی نمازهای فوت شده جواز دارد.

دعاهای اضافی در نماز

پروفسور دکتور عبدالستار سیرت جواب میدهد

بسم الله الرحمن الرحيم

1) در رکوع و سجود و فاصله میان دو سجده بدون تسبیحات (سبحان ربی العظیم، سبحان ربی الأعلی) در نظر مذهب حنفی هیچکدام دعای دیگر وجود ندارد، احادیث وارده با برخی از دعاها بر علاوه تسبیحات، حمل بر نمازهای نفل و تهجد گردیده و در نمازهای فرضی دعای اضافی در نزد احناف موجود نیست.

2) امام مالک (رح) در سجده دعا را مستحب میداند.

3) امام أحمد بن حنبل (رح) دعا و اذکار مأثوره (وارده در احادیث) را جائز میداند.

4) امام شافعی (رح) در سجده دعا را تأکید میکند اما فقط در دعاهای مأثوره.

دعاهای مأثوره بر علاوه تسبیحات نماز در کتب حدیث و فقه وجود دارد، از قبیل:

رب اغفر لی و ارحمنی و اجیرنی و ارفعنی و اهدنی و عافنی..... و غیره.

یادداشت مهم: دعاها در نماز به اتفاق تمام فقهاء مطابق مأثور (منقول از حدیث) به نص عربی باید باشد، در مذهب حنفی دعا به غیر عربی در داخل نماز حرام است صرف یک نظر از ابو حنیفه (رح) در مورد و جواز

افکار مشوش کننده در نماز

مجمع تحقیقات اسلامی (کمیسیون فتوی) جامعه الازهر در جواب سؤال مشترکین فقه اسلامی در استرالیا می نویسد:

آنچه از افکار مشوش کننده در نماز برای شما عاید میشود بر ایمان و عقیده شما کدام تأثیر ندارد. برای انسان آنچه در خاطر و فکر او خطور میکند به اساس این فرموده رسول الله صلی الله علیه و سلم که: (إن الله تجاوز لی عن أمتی ما حدثت به أنفسها ما لم تقل أو تعمل) یعنی: پروردگار برای من از امت من آنچه در نفس او بمیان می آید تا آنکه آنها به زبان اظهار نکند و یا برآن عمل نکند محاسبه نمی شود و از آن میگذرد یعنی مواخذه در حالی صورت می گیرد که به آن تلفظ شود و آن کار انجام داده شود. و شما می گوید که این افکار امکان غلبه آن بر شما نیست. روی این منظور برای شما میگویم، اگر بالای شما غلبه هم کند، در آغاز نماز متوجه شوید که شما پیش الله جل جلاله که قادر و توان بر هر چیز است

افکار مشوش /

ایستاده آید و آن ذات این افکار مشوش کننده را از شما دور می سازد و شما که الله اکبر، خدا بزرگ است، می گویند به آن افکار مشوش کننده مشغول نمی شوید زیرا الله تعالی جل جلاله از همه بزرگتر است.

و در آن چیز فکر کنید که از قرآن کریم در نماز میخوانید و سعی و مجاهدت در تحقیق ارکان نماز از قیام، قرائت، رکوع و سجود بنمایید، که به این صورت شیطان رانده میشود و افکار مشوش کننده از شما دور می شود.

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرماید: (لیس للمرء من صلاته الا ما عقل منها * برای شخص از نمازش چیزی نیست مگر آنکه میدانند * یعنی آنچه از آن دانسته است). (این قسمت را مرحوم استاد عبدالغفور باهر برای فقه اسلامی ترجمه نموده است).

احیاء و تجدید موضوع اخلاق در فکر معاصر اسلامی**عدد آیات قرآن کریم در مورد عبادات و اخلاق**

عبادات 130 آیه

اخلاق 1054 آیه

رسول اکرم صلی الله علیه و سلم فرمودند: « ما من شیء اثقل فی المیزان من حسن الخلق » هیچ چیزی در میزان سنگین تر از خلق (اخلاق) نیست.

عقائد و اخلاق دو موضوع است که مسلمانان آنرا مشترکات دینی می پندارند به این معنی که مسلمانان از قدیم الزمان تا عصر حاضر انفصال و جدائی را بین عقائد و اخلاق نمی پذیرند. انبیاء و رسل عقائد و اخلاق را اساس دعوت شان قرار دادند

عقائد و تشریحات جایگاه خاص و مهم را در ساحة مطالعات اسلامی اخذ نمود و مطالعات تشریحات

و عقائد تا جای ادامه یافت که مذاهب فقهی تأسیس و تدوین شد اما اخلاق با اینکه اهمیت فوق العاده را در دائره دین دارد جایگاه خود را در مطالعات و بحث های علمی نیافت و فقط در دائره سلوکیات و روش عملی و وعظ و نصیحت باقی ماند. مساله اخلاق تا مدت طولانی در بحث و تحقیق (ابن ابی الدنیاء الخرائطی الطبرانی) که در موضوع مکارم اخلاق است باقی ماند و همچنان اخلاق در دائره تصوف اسلامی و سلوک و روش تصوفی (الغزالی) مورد بحث بود و هم در دائره فلسفه (ابن مسکویه) اخلاق بحث فلسفی شد. بطور عموم درس اخلاق در فرهنگ و ثقافت میراثی زندانی ماند و عموماً به وعظ و نصیحت و تصوف خلاصه شد و یا ضمن فلسفه مورد بحث و مطالعات قرار گرفت و به حیث علم مستقل مانند علوم فقه و علم کلام ارتقاء نکرد.

در تاریخ معاصراهتمام بیشتر به موضوع و علم اخلاق شد و اصلاح طلبان به موضوع اخلاق توجه بیشتر نمودند بطور مثال جمال الدین القاسمی کتاب «إحیاء علوم الدین» غزالی را بحث و تحقیق کرد و موضوع اخلاق را بحیث یک موضوع تربیة اخلاقی مستقل تصنیف کرد و آنرا از علوم دینی جدا و ضمن برنامه های تعلیمی مدارس حکومتی در مصر و بلاد شام قرار داد. أحمد أمين اخلاق را مضمون مستقل برای مدارس تحت عنوان «الأخلاق» در 1921 میلادی تصنیف کرد. احمد سعید الدجوی مصری الاصل کتاب مهم اخلاق را بنام «فتح الخلاق فی مکارم الأخلق» در سال 1926 میلادی تألیف و تدوین کرد و این کتاب بحیث کتاب درسی در مدارس اسلامی و دینی تدریس می شد. با تمام کوششها در مراحل مختلف تاریخ موضوع اخلاق استقلالیت خود را نیافت و ضمن موضوعات اسلامی در مدارس تدریس شد.

احیاء اخلاق /

در ساحة بحث و تحقیقات اکادمی موضوع اخلاق مستقلانه بحث نشد و ضمن مطالعات فلسفی بحث و مطالعه شد و موضوع مطالعات اخلاقی بدرجه تعلیمات عالی مثل دریافت درجه ماستری و دکتری مورد بحث و بشکل مستقل قرار نگرفت و دانشمندان عرب و مسلمین اخلاق را در دائره فلسفه مورد بحث قرار دادند و بدین ترتیب اخلاق بصورت مستقل مورد مطالعه و بحث قرار نگرفت و هر عالم و دانشمند اخلاق را باساس فکر فلسفی که به آن معتقد بود بحث و مطالعه کرد و در عصر حاضر ترجمه های متعدد از موضوع اخلاق البته بشکل فلسفی صورت گرفت و اکثر ترجمه ها از زبان فرانسوی به زبان عربی بود .

در بین کتب و ابحات و تحقیقات در موضوع اخلاق کتاب « محمد عابد الجابری » بنام « العقل الأخلاقی العرب ، 2001 م » است و این کتاب فصل جدید را در موضوع مطالعات اخلاق باز کرد .

مطالعات و تحقیقات اخلاقی در جهان اسلام و خصوصاً در فرهنگ و ثقافت اسلامی قبل از « طه عبدالرحمن » مغربی اصل نبود و این دانشمند اسلامی تألیفات متعدد در قضیه اخلاق از منظور اسلامی بجا گذاشت . طه عبدالرحمن در موضوع اخلاق اساسات اسلامی را با فلسفه المانی یکجا مطالعه و تحقیق کرد .

با اینکه اکثر کتابهای که در موضوع اخلاق اسلامی نوشته شده است ارتباط به سلوک، روش و اخلاق عملی دارد، اما نظریه اخلاق اسلامی بنام « النظریه الأخلاقیه الإسلامیه » از قرن گذشته باین طرف در ساحة مطالعات اسلامی غایب نبود و اما کوشش ها و زحمات علماء بصورت فردی و شخصی بود و موضوع اخلاق نظریه شرایط محیط و زمان بحث می شد .

تحقیقات اکثر دانشمندان اسلامی در موضوعات اسلامی و اخلاق اسلامی قادر به حل مشکلات معاصر اسلامی و مسلمانان نشد و مسلمانان متوجه سؤالات بیشتر در موضوع اخلاق در ساحة اسلامی شدند و موضوع رابطه ای انسان در جامعه و رابط بین مردم و مردم و بین دولت و مردم بدون جواب باقیماند. مشکلات سیاسی و اخلاقی در افغانستان و سایر کشورهای اسلامی و تشکیل نظامهای فاسد در کابل و خصوصاً بعد از قیام « بهار عرب » که مردم علیه ظلم و استبداد قیام کردند و نظامهای استبدادی و وابسته را سقوط دادند موضوع اخلاق اسلامی یکبار دیگر مورد بحث قرار گرفت و سؤالات بیشتر در موضوع اخلاقیات مطرح گردید و کشتار مردم توسط حکومت های استبدادی و سکوت عده از دانشمندان و علماء در مقابل ظلم و استبداد، سؤالات را در موضوع اخلاق اسلامی بیشتر ساخت بطور مثال : آیا موقف ظالمانه ای حکومت های استبدادی و نظامهای فاسد و وابسته به خارج ارتباط به اخلاق اسلامی دارد یا خیر ؟ در جواب این سؤال یک عده از دانشمندان و محققین از حق و عدالت و مظلومین به دفاع برخاستند و عده دیگر از استبداد سیاسی و نظامهای فاسد و دیکتاتوری عسکری دفاع کردند و موضوع اخلاق بین این دو نظریه خلط شد. اختلافات بین دانشمندان و علمای اسلامی بعد از سقوط بهار عرب سؤالات متعدد را در موضوع اخلاق اسلامی بوجود آورد و مطالعات جدید در موضوع اخلاق بین نظریه اخلاق اسلامی و غربی مورد بحث قرار گرفت. استاد « وائل حلاق » کتاب « الدولة المستحیلة : الاسلام و السیاسة و مآزق الحداثه الأخلاقی ، 2014 میلادی » را به طبع رسانید و بحث و عنوان جدید را در موضوع اخلاق اسلامی باز ساخت .

احیاء اخلاق /

در ساحةٔ اکادمی و تحقیقات علمی موضوع اخلاق اسلامی مرکز مهم را دریافت کرد و موضوع اخلاق اسلامی در ساحةٔ اجتماعی و فلسفی مورد بحث و مطالعه قرار گرفت. در مارچ 2017 میلادی مرکز بحث و تحقیقات اخلاقی تأسیس شد و اولین فعالیت این مرکز انعقاد کنفرانسی بنام « سؤال الأخلاق فی الحضارة العربیة الإسلامیة » سؤال اخلاق در فرهنگ عربی اسلامی، در این سمینار علمای اسلام و متخصصین هر کدام در موضوع اخلاق اسلامی تحقیقات علمی را مورد بحث و مطالعه و مناقشه قرار دادند. ضمن فعالیت‌های معاصر مرکز «دراسات التشریح والأخلاق» در سال 2012 در پوهنچی دراسات اسلامی « کلیة الدراسات الإسلامیة » در قطر تأسیس گردید. این اکادمی علمی با اشتراک با «مرکز بریل» در هالند مجلهٔ علمی که موضوع اخلاق را بحث و مطالعه می کند تأسیس کرد و این مجله یکی از مهمترین مجله علمی بحساب می آید. اولین نسخهٔ آن 2017 به اکثر زبانهای خارجی به طبع رسید.

غلام حسن خان مجددی، اخلاق را ضمن فلسفه و ادبیات بحث کرد و کتاب اخلاق را نوشت. روش علمی و تحقیقی معاصر اسلامی از دانشمندان و محققین افغانستان می خواهد تا مسائل سیاسی و اقتصادی و روابط اجتماعی و خانوادگی و رابطه بین افراد و افراد و دولت، موضوع فساد سیاسی و حکومت های تحت اشغال نظامی غرب، نظام های که بنام شریعت اسلامی حکومت می کنند را در بعد اخلاقی مطالعه کنند و تمام مسائل ذکر شده را بعد اخلاقی دهند و میتوان گفت که مشکلات معاصر مسلمانان و افغانستان بصورت خاص مریضی های اخلاقی است و تا اخلاق جامعه اسلامی اصلاح نشود مشکلات جامعه حل و فصل نخواهد شد.

{نوت: برای مطالعهٔ بیشتر به کتاب: ازدواج و تربیه در فکر معاصر اسلامی، تألیف: فضل غنی مجددی مراجعه فرماید.}

14 جون روز وفات امام ابو حنیفه است

1254 سال از وفات امام ابو حنیفه می گذرد

امام ابو حنیفه النعمان بن ثابت کوفی التیمی در سال 80 هجری در کوفه تولد و در آنجا بزرگ شد. او مشغول تجارت ابریشم در کوفه بود. امام ابو حنیفه فقه را از استادان کوفه و شیوخ مکه مکرمه آموخت. ابو حنیفه در جمله تابعین به حساب می آید، مؤرخ خالد عوسی الأعظمی می نویسد که ابو حنیفه صحابه را دید. خالد عوسی می نویسد که امام ابو حنیفه شاگردی حماد بن ابی سلیمان که از جمله بزرگان علماء عراق بود کرد و مدت 18 سال شاگردی او طول کشید و در این مدت استاد خود حماد را ترک نکرد. امام ابو حنیفه در مکه مکرمه چند سال اقامت اختیار کرد و فقه را از عطاء بن ابی رباح و

این مجله اولین مجلهٔ اکادمی با استفاده علوم معاصر و اکادمی غرب در جهان اسلام است و موضوع «الدراسات الأخلاقیة الإسلامیة»، مطالعات اخلاق اسلامی، مهمترین موضوعات مجله اکادمی جدید میباشد. علماء و دانشمندان و محققین معاصر اخلاق را در ارتباط مستقیم با قرآن کریم و زوایای تاریخی و رابطه اخلاق با فلسفه و علم کلام و فقه مورد بحث قرار دادند. نظریات و تحقیقات جدید در موضوع اخلاق تنها به نظریه اخلاقی خلاصه نشده بلکه موضوع تطبیق عملی اخلاق اسلامی را نیز مورد بحث و مطالعه قرار داد. در مطالعات علمی و تحقیقات که دانشمندان افغانستان از چند دهه باین طرف انجام دادند، اخلاق بحیث یک موضوع مستقل بحث و تحقیق نشد. پوهاند

وفات امام ابو حنیفه /

مبارک در مورد امام ابو حنیفه می گوید: فقهی ترین مردم، ابو حنیفه بود.

دکتور عبدالعزیز در مورد مذهب ابی حنیفه میگوید که مذهب ابو حنیفه واقعی و تطبیق آن آسان بود و مذهب حنفی برای شئون دولت و قضاء تدوین شده بود و ابو یوسف نمونه عملی از فقه ابو حنیفه بود. دکتور عبدالعزیز می گوید شاگردان ابو حنیفه استاد شانرا بسیار دوست و احترام داشتند و مقام علمی او را میدانستند، امام حنیفه برای شاگردان خود اجازه میداد تا مناقشه و مناظره کنند و بعض اوقات شاگردان با استاد در بعض امور مخالفت میکردند و امام ابو حنیفه اگر می دید که دلایل شان قوی است قبول می کرد، باین روش میتوان گفت که مذهب امام ابو حنیفه اجتهاد جماعی بود.

شاگردان امام، محمد بن الحسن الشیبانی، ابو یوسف القاضی، زفر بن الهدیل فقه امام را ترتیب و نشر کردند. مذهب امام ابو حنیفه، مذهب واقعی و تطبیق آن آسان است. مذهب حنفی تقلیدی نبود و فقه حنفی نتیجه مشوره و مناظره علمی بود. امام و خطیب جامع امام ابی حنیفه دکتور عبدالوهاب احمد حسن الطه می گوید که فقه حنفی، فقه آینده است.

اسباب نشر مذهب حنفی را دانشمندان می گویند که چون مذهب ساده و آسان بود بزودی مردم آنرا پذیرفتند و بعد از ضعف خلافت عباسی و قوت سلاجه و بعد از آنها عثمانی ها مذهب حنفی را در هند و پاکستان و بالقان و قوقاز و افغانستان و چین نشر کردند. اتراک عثمانی به اسلام ایمان آوردند و مذهب حنفی را انتخاب کردند و در نشر آن کوشش نمودند

همقطراننش که از مدرسه عبداللّه بن عباس در فقه پیروی میکردند آموخت.

امام ابو حنیفه خوش صحبت، کریم، روابط نیک با دوستان داشت و شخص متواضع و حلیم بود. او از تجارت ابریشم که از پدر و پدر بزرگ اش به میراث مانده بود سرمایه زیاد بدست آورد. مؤرخ و محقق رعد العانی می گوید که امام ابو حنیفه سرمایه خود را بالای شاگردان و استادان به مصرف رسانید. امام ابو حنیفه میگفت که این مال من نیست بلکه مال خداوند است. امام ابو حنیفه در تجارت به امانت و صداقت شهرت داشت و اکثر نویسندگان که تاریخ امام را تحقیق کرده اند می گویند که امام ابو حنیفه شباهت به حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه داشت. از تقوی و امانتداری و صداقت او بود که منصب قاضی القضاة را در دولت عباسی نپذیرفت و زندان را برتری داد.

مقام علمی :

بعد از وفات شیخ حماد، ریاست حلقه فقه به ابو حنیفه رسید و مردم از ریاست او استقبال کردند. استاد تاریخ دکتور محمد علی می نویسد که علم و افرو حسن اخلاق ابو حنیفه سبب شد تا همه علماء به قیادت و ریاست او اعتراف کند.

امام ابو حنیفه اولین فقهی بود که ابواب فقه را ترتیب نمود. امام شافعی می گوید از امام مالک بن انس سؤال کردم: آیا ابو حنیفه و مناقشه های او را دیده اید؟ جواب داد: بلی او را دیدم و اگر بطرف او نظر می کردید، تصور میکردید که از سنگ است و اما او از طلا بود.

امام احمد بن حنبل در مورد امام ابو حنیفه می گوید: ابو حنیفه در علم و تقوی و زهد و قربانی دادن برای دیگران بی مانند بود و هیچیک به او نمی رسید. عبداللّه بن

روز عرفه

یوم عرفه با عظمت ترین روزهای خداوند است، در این روز گناهان بخشیده، و دعاها قبول می شود. روز عرفه، روز تکمیل دین و تکمیل نعمت های خداوند است، خداوند روز عرفه را مقدمه برای عید انتخاب کرد. در فضیلت های این روز احادیث بیشماری روایت شده است.

فضیلت های روز عرفه:

حضرت جابر از رسول اکرم صلی الله علیه وسلم روایت میکند که فرمودند: «أفضل الأيام يوم عرفة» با فضیلت ترین روزها، روز عرفه است.

روز مشهود است: *

خداوند در قرآن کریم به این روز قسم یاد کرده. عرفه روز مشهود است خداوند میفرماید: «و شاهد و مشهود». حضرت ابو هریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: یوم موعود یعنی یوم قیامت، و یوم مشهود یعنی روز عرفه، و شاهد یعنی روز جمعه.

عرفه روز وتر است که خداوند به آن قسم یاد کرده «و الشفع و الوتر» ابن عباس رضی الله عنهما می گوید: الشفع روز ضحی، و الوتر روز عرفه است.

روز تکمیل دین و اتمام نعمت است: * «اليوم أكملت لكم دينكم و أتممت عليكم نعمتي و رضيت لكم الإسلام دينا» (المائدة: 3). امروز دین شما را برای شما کامل کردم و نعمت خود را برای شما تمام نمودم، و اسلام را (بحیث) دین برای شما پسندیدم.

در صحیح البخاری و مسلم از عمر بن الخطاب رضی الله عنه روایت شده که مردی از قوم یهود برای عمر گفت: در کتاب شما آیه است اگر برای ما یهود ها نازل میشد آن

روز را عید می گرفتیم. عمر گفت کدام آیه؟ گفت: «اليوم أكملت لكم دينكم و أتممت عليكم نعمتي و رضيت لكم الإسلام دينا» (المائدة: 3). عمر گفت: ما این روز را دانستیم و جای که در آن آیه بر نبی صلی الله علیه وسلم نازل گردید، روز جمعه و در عرفه بود.

اتمام نعمت، حصول مغفرت، خداوند برای نبی خود گفت: «ليغفرلك الله ما تقدم من ذنبك و ما تأخر و يتم نعمته عليك و يهديك صراطاً مستقيماً» (الفتح: 2). تا خداوند گناهان گذشته و آینده ای را که به تو نسبت می داند ببخشد و حقانیت تو را ثابت نموده و نعمتش را بر تو تمام کند و به راه راست هدایت فرماید.

بهترین دعا: روز عرفه دعا و استغفار است، عرفه روز دادن صدقه و خیرات نیست، فقط روز دعا و طلب مغفرت است.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: خیر دعا، دعای روز عرفه است، و خیر دعا که من و انبیاء قبل از من گفتند: لا إله إلا الله وحده لا شریک له، له الملك و له الحمد و هو علی کل شیء قدیر.

روزه گرفتن در روز عرفه: گرفتن روزه در این روز بغیر از حجاج فضیلت بزرگ دارد.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «صیام یوم عرفه أحتسب علی الله أن یکفر السنة التي قبله و السنة التي بعده» روزه عرفه حساب می شود نزد الله، گناه سال قبل و سال بعد بخشیده میشود.

روز عید: عرفه از افتخارات و عید مسلمانان است. روز مغفرت گناه و نجات از آتش: هر انسان که میخواهد از آتش نجات یابد و گناهانش بخشیده

روز عرفه/

شود در این روز عظیم اسباب مغفرت را حفظ کند و اول اسباب حفظ جوارح از محرّمات است.

مشهود: حاضر شده؛ دیده شده، روز جمعه، روز قیامت، آشکارا، پدیدار، نمایان، واضح، دیده شده، گواهی داده شده، روز عرفه، نماز صبح.

شاهد: (اسم، صفت) {عربی}، جمع: شهود، کسی که در محکمه در باره موضوع مورد بحث شهادت می دهد.

کسی که امری یا واقعه ای را به چشم خود دیده باشد و گواهی بدهد، گواه.

انجام: تمام کردن؛ به پایان رساندن، انجام دادن، به انجام رسانده، تمام کردن؛ اختتام، پایان، ختم.

آغاز عدت طلاق قبل از صدور حکم مدنی در مورد آن

سؤال: خانمی ازدواج شرعی کرد و نکاح در دفاتر رسمی ثبت شده است، اراده کرده طلاق خود را بگیرد. قضیه خود را به محکمه برای اجرائی قانونی پیش نمود، فیصله محکمه وقت طولانی را در بر میگردد، اما شوهرش او را قبل از فیصله محکمه طلاق داده است، در این حالت عدت از کدام تاریخ حساب میشود؟ آیا عدت از زمان که شوهر طلاق داده حساب میشود؟ یا اینکه زن انتظار حکم محکمه را که ممکن پنج سال را در برگیرد داشته باشد؟

جواب: شرعاً طلاق از زمانی که شوهر صادر کرده واقع می شود و نکاح خاتمه می یابد، اگر زن از مریضی پاک باشد و جماع نشود، از همین لحظه عدت حساب می شود، برای زن و شوهر حق مراجعه در اثناء عدت است اگر طلاق رجعی باشد و اگر شوهر مراجعه نکند، طلاق بائن واقع می شود و زن از عصمت مرد بصورت کلی خارج میشود. اما چون نکاح رسماً ثبت شده است و فسخ ازدواج از طرف محکمه انجام میشود، برای زن لازم است

قوانین کشوری که در آن زندگی دارد مراعات نماید، به خاطر حفظ حقوق خود، با اینکه شرعاً ازدواج بعد از انتهاء عدت خاتمه می یابد.

استفاده از دواء منع حمل به هدف دراز شدن عدت و

یا کمتر شدن وقت آن

سؤال: میدانیم که عدت طلاق سه حیض است، آیا جواز دارد که زن در وقت عدت دواء منع حمل را به هدف تحکم در توقیت حیض به نیت تقارب حیضات استفاده کند به معنی دیگر به هدف طولانی شدن و تقصیر مدت عدت، قیاساً به استعمال دواء منع حمل برای توقف حیض در ماه مبارک رمضان؟

جواب: جواز ندارد که زن در عدت طلاق دواء منع حمل را به هدف تحکم در توقیت حیض استفاده کند به دلیل اینکه حقوق دیگران ضایع می گردد.

امام ابن القیم می گوید: عدت طلاق واجب شده تا شوهر در آن به خانم خود مراجعت کند، حق شوهر و حق طفل و حق نکاح زن دوم ضایع می شود اگر زن دواء منع حمل را به نیت تقصیر و طولانی شدن عدت استفاده نماید.

حالت زن در اثناء عدت طلاق از حالت دیگر در وقت حیض تفاوت دارد، در حالت عادی زن حق دارد دواء منع حمل را برای توقف و تأخیر حیض استفاده کند مثلاً به خاطر طواف افاضه.

Fazl Ghni Mogaddedi
201 Washington Blvd # 104
Fremont, ca 94539
U.S.A

Tel (510) 979-9489
510-673-5264

fazlghanimogaddedi@yahoo.com
islaminfo,one